

לתגובות והערות: שליח 064-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשַּׁבָּת: 16:28

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 17:30

ר"ת: 18:03

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 631 3.1.2025 - ג' טבת תשפ"ה

וְהָאֱלֹהִים יִשְׁמְעוּ לְהוֹדוֹתָם וְיִבְרְאוּ בָנִים

פְּרִשְׁת - וְיִלְגְּשׁוּ

אֲשֶׁרֵי מְשַׁכֵּל אֶל דָּל (תהילים מא,ב) - מתוך 'עלון פרשת דרכים' (רבי דוד יעקב עבו) יש דברים, שכל אחד יכול לשים לב אליהם, הם בולטים. אבל יש דברים, שכמה אנשים יכולים להסתכל עליהם בו זמנית, ורק אנשים עם לב רחב ורגישות מרבית לזולת ישימו לב אליהם, ויחשבו עליהם. כששואלים מישהו "איך אתה מרגיש?", והוא אומר "בסדר" - צריך חכמה מיוחדת להבחין האם זה באמת בסדר, או שמשהו מסתתר מאחורי ה' בסדר' הזה. זה יכול להיות חבר, בן, אח, שכן, או כל אחד אחר. לשים לב שמשהו מעיק על בן אדם. לא לבייש אדם בלי לשים לב. לדעת לעזור בצורה מכובדת. לזהות סימני מצוקה גם אצל מי שמתבייש להראות אותם. את היסוד הזה אפשר לראות בבירור בפרשת השבוע.

בפרשת השבוע יש מהלך מעניין שעשה יוסף הצדיק. כשיעקב והאחים הגיעו למצרים, יוסף נתן להם מקום להתאכסן במצרים, "בְּמִיטֵב הָאָרֶץ בְּאֶרֶץ רַעְמֶסֶס" (מו,יא), שזה מקום בארץ גושן (רש"י), וכן אוכל על חשבוננו כמה שהם צריכים. מיד אחר כך מוסיפה התורה נתון נוסף, שכשיוסף מכר את האוכל לתושבי מצרים, בשלב מסוים, נגמר למצרים הכסף לשלם לו, אז הם מכרו לו את הקרקעות שלהם בתמורה לאוכל. וכשנגמרו הקרקעות, הם מכרו לו את עצמם לעבדים.

ואז יוסף עושה מהלך מעניין, "וְאֵת הָעָם הָעֵבֶר אֹתוֹ לְעָרִים מְקָצָה גְבוּל מִצְרַיִם וְעַד קָצְהוּ". (מו,כא), מאחר וכל העם הם שלו, וכל הקרקעות הם שלו, הוא שינה לכל אוכלוסיות מצרים את מקום המגורים. מי שגר בפיתום, העביר אותו לרעמסס לרחוב פרעה מספר 18. ואת מי שגר בגושן, העביר לפי תום, לרחוב החרטומים פינת רחוב הפירמידות... מהיום כל אחד גר במקום אחר.

מאות ומיליוני מצריים, אורזים את כל החפצים שלהם, ומפנים את המקום שהם גרו בו כמה דורות, ועוברים דירות, 'מאיפה אתה?', 'אני ממרכז העיר! ואתה?', 'מהשכונות!...' איפה הגן של פטמה... איפה הפארק שאנחנו רגילים אליו... כלום... נחלות שהיו ירושה של שנים במשפחה, נעזבו ועברו לבעלותו של פרעה. הרעיון הפשוט שעומד מאחורי הטלטלה הזו של העם, הוא להראות בעלות על הקרקעות, שזה לא סתם קנין שלכם ושל האדמה שלכם, אלא זה קנין אמתי, הנה אני יכול לעשות מה שאני רוצה באדמות שלכם ובכם. אבל למה באמת יוסף הכניס את עצמו לזה?

כל כך היה חשוב לו לקנות את הכל לפרעה? ולהראות לכולם שהנכסים של פרעה? וכי מה אכפת לו מפרעה הרשע? את התשובה, כותב רש"י: "ולא הוצרך הכתוב לכתוב זאת, אלא להודיעך שבחו של יוסף, שנתכוון להסיר חרפה מעל אחיו, שלא יהיו קורין אותם גולים". הוא רצה בסך הכל לתת לאחים שלו שמגיעים עכשיו למצרים הרגשה טובה. נניח שהם היו מגיעים למצרים, הוא היה מסדר להם מקום לגור בו, והשכנים שלהם בכל השכונה, היו תושבי המקום כבר עשרות שנים, אבא סבא נכד... -

כבר ביום הראשון היו ניגשים אליהם השכנים, ושואלים אותם 'מי אתם?'. 'אנחנו האחים של יוסף'. 'אה... אז תדעו, שבשורה הזו אי אפשר לחנות. שני הפחים האלו שלנו. תשתדלו לא להפריע בין שתיים לארבע, ולא להניח עציצים מחוץ לדלת...! איזו תחושה לא נעימה... אבל אם נניח מאכלסים 'פרויקט', שכונה חדשה, והקבלן

מתחיל תהליך של 'מסירת מפתחות' למאות דירות, כולם מרגישים שווים. שואלים אחד את השני שאלות, מבקשים רשות, מרגישים בנח שאף אחד לא נותן להם הוראות או מטיל עליהם מגבלות.

כדי שהאחים לא ירגישו שלא בנח, את תחושת הגירות המעיקה הזו, הוא יזם את כל המהלך הזה, של קניית האנשים והאדמות, ומעבר הערים. מי יודע איזה בלגן היה שם במשרד הפנים באותה תקופה, תורות ארוכים לרשום את הכתובות החדשות, חברות ההובלות היו עמוסות. אנשים עזבו את הבתים שלהם ונכנסו לבתים שהם לא מכירים, הוא הפך את כל מצרים לעולים חדשים, והכל בשביל האחים הקדושים, שירגישו בנח. שאף אחד במצרים לא ירגיש שיש לו משהו יותר מהם. 'אתם חדשים פה? גם אני חדש כאן'...

היה יהודי אחד, שהתברך בהרבה ילדים, הוא זכה לחתן אותם בכבוד, ולפני חתונה של הבן הא חרון, הוא התאלמן לא עלינו. בסיום החתונה, הוא עלה לביתו בשעת לילה מאוחרת, ולפתע טלפון מאת הרב שלו. הרב התעניין איך היה בחתונה, וחיווה את דעתו על החתונה, איך שהכל היה יפה, התזמורת, והאוכל, והבגדים של בני המשפחה, והחתן המפואר וכו'. כשהדבר נודע לתלמידים, הם שאלו את הרב, למה הוא היה חייב להתקשר בשעה כזו, למה הוא לא חיכה לבוקר, וכי זה היה כל כך דחוף?!

אמר להם הרב: "בדרך כלל, כשבני זוג חוזרים הביתה מחתונה של אחד הילדים, מה הם עושים? הם יושבים ומשוחחים על החתונה, איך היה בחופה, ואיך היו הריקודים בשני הצדדים, את מי הם פגשו, ומה אמרה הדודה מעפולה, והסבתא מקרית אתא..."

היהודי הזה, חוזר הביתה אחרי החתונה, ובפעם הראשונה בחיים שלו, אין לו עם מי לחלוק את הרגשות שלו. הוא חיתן את הבן שלו, הלב שלו מוצף ברגשות גואים, והוא לא יכול לשתף אותם עם אף אחד... אז התקשרתי אליו, כדי לנסות לחפות על החסר הזה, לדבר אתו על החתונה, לחלוק אתו את הרגשות, לשמוע אותו, להחמיא לו, לדבר אתו על זה, כדי לשמוח ולהרגיע אותו.

זה נקרא "אשרי משכיל אל דל" מי שיודע להשכיל - לחשוב בצורה חכמה ושכלית, מה ה'דל' צריך. זה לא רק דל מבחינה כספית, יש הרבה סוגים של 'דל'. אחד שזקוק למחמאה, מי שצריך עידוד או תמיכה.

בספר ' עלינו לשבח', מספר רבי יצחק זילברשטיין את הסיפור הזה, ש סיפר תלמיד חכם אחד, איך שבן הדוד שלו חזר בתשובה: בן הדוד שלי השתתף בלוויה של אחד מקרובי משפחתו. הייתה זו הלוויה מצומצמת. המלווים הלכו אחר המיטה של הנפטר עד לצומת הראשית של השכונה בה אנו מתגוררים בירושלים, ומשם ביקשו המלווים לשוב לבתיהם. גם קרוב המשפחה ה הוא, התכוון לחזור לעירו, אלא שבדיוק באותו רגע הוא נתקל ב ... דליים מלאים מים, וכלי נטילה שהיו מונחים בפתח הדלת של כמה מבתי השכונה.

המחזה עורר את פליאתו וסקרנותו. הוא הבין, כי יש דברים בגו, ועל כן הוא ניגש אליי כדי לברר מה זה ועל מה זה. הסברתי לו, שיש מנהג, שלאחר שחוזרים מהלוויה, לא נכנסים לבית, לפני שנוטלים ידיים. ועל כן יהודים טובים עושים חסד אחד עם השני, ומצאו לנכון לשים את הדליים מחוץ לבתים, כדי שתהיה למלווי הנפטר אפשרות לקיים את המנהג. כששמע את הדברים, האיש היה המום. מה שאצלנו נחשב כדבר שבשגרה, כמעשה חסד פשוט, והרצון לעזור לזולת הוא דבר מתבקש מאליו, אצלו זה היה מראה בלתי יאומן, והוא התקשה להבין זאת.

עד כדי כך ששמעתי אותו ממלמל בינו לבין עצמו 'שאני אוציא מים בשבילך? ! מה פתאום?! למה שאני אעשה זאת בשביל האחר? אין מצב. !' בן הדוד כל כך התפעל מהמחזה עד שהחליט גם הוא ליטול את ידיו... הוא ניגש לאחד הדליים ומתחיל לשפוך את המים על ידו, והנה מפיו פורצת קריאת התפעלות נוספת.

אני, מספר על תלמיד חכם, לא ידעתי על מה ולמה מה, " עד כדי כך?! לחשוב על השני בצורה כזאת?!", זעק. שאלתי, מה קרה ומדוע הוא התפעל בשנית. הסתבר, כי מאחר שהלוויה התקיימה ביום חורפי וקריר, אותם יהודים טובים שגמלו חסד עם חבריהם, לא רק הוציאו את המים החוצה, אלא גם חיממו אותם לפני כן, כדי שלנוטלים תהיה הרגשה נעימה וחמה. ויותר משהמים חיממו את ידיו של בן דודי, הם חיממו את הלב שלו, והוא אמר, שאם כך פני הדברים בקרב שומרי התורה והמצוות, הוא מבקש להתקרב ולהכיר את הדת מקרוב. הוא ביקש ממני הכוונה, ואני שלחתי אותו לאברך שיעזור ויפקח את עיניו, ובסופו של דבר הוא זכה בחסדי שמיים נחזור בתשובה שלמה.

וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָחִיו גִּשׁוּ נָא אֵלַי וַיִּגְשׁוּ וַיֹּאמֶר אֲנִי יוֹסֵף (מהד,)
נראה לפרש שכאשר יוסף אמר לאחיו "אני יוסף" פחדו לגשת אליו, כי הם חששו שמא אכן הוא באמת יוסף, אבל לא אותו יוסף הצדיק שהיה בגיל 17, כי חששו שמא יוסף נטמא חלילה. כי יראת שמים ראו שיש לו שהרי הזכיר תמיד שם שמים, ורק בעניין הקדושה חששו שמא המצרים הרסו אותו ועכשיו יוסף מקולקל לעומתם.

לכן אמר להם ראו את ברית המילה שלי וראו שאני מהול ושלא פגמתי בבריתי, והאחים הקדושים בקדושתם ידעו להבחין. כפי שכתוב בגמרא עירובין י"ט שאברהם אבינו עומד על פתחו של גיהנום וכל מי שמהול אברהם אבינו טוען זה שלי ושולפו מהגיהנום, ומבואר בזהר לך צ"ג א' "אמר רבי אבא" שרק מהול הנוצר בריתו אברהם אבינו רואה אותו כמהול.

כך גם האחים הקדושים ראו בקדושתם שיוסף מהול ולא פגם בבריתו רק אז הם נרגעו, שהמצרים לא קלקלו את יוסף הצדיק, אז הם באמת ראו והאמינו שזהו יוסף האמתי הצדיק שהיה להם, ולא חס ושלום יוסף אחר ומקולקל. (עלון ז'טהר לבנו')

פי למחיה שלחני אלהים לפניכם (מהה)

סיפר הרב ישעיה הלר, האדריכל של ישיבת פונביץ: לפני 70 שנים הישיבה היתה בבנייה... היו צריכים ים של כסף... אבל אין כלום. הכל נתקע, ואי אפשר היה להמשיך... היה אוליגרד אחד כבד מאוד, ושנה וחצי שניסו להפגיש אותו עם הרב...

יום אחד אותו אוליגרד הגיע לארץ... כמובן שהיו לו פגישות עם ראשי הממשל ואנשי עסקים כבדים, אבל אחרי המון מאמץ, קבעו פגישה עם הרב כהנמן... יושב המיליארדר עם הרב מפונביץ והאווירה היתה נפלאה! החוטים משכו לכיוון שהגביר לוקח את כל הפרוייקט עליו! סכום עתק! בלי מאטצ'ינג... בלי הוראות קבע... מזומן הרגע! הרב כולו נרגש...

חלום חייו מתממש... אחרי שהנאצים ימ"ש רצחו את כל המשפחה שלו... את כל הישיבה שלו ואת כל בני עירו... הנה הוא הולך לבנות מחדש את הישיבה! תוך כדי שיחה, שואל הרב את הגביר, שהיה נראה רחוק מעולמה של תורה: תאמר לי, אביך למד בישיבה? הוא הכיר ישיבה? איך אתה זוכה להקים ישיבה מחדש אחרי השואה?!

הגביר גמגם... "כן... הוא למד איזו תקופה ב'סלו'... או אולי 'סלובה'... לא זוכר בדיוק איפה הוא למד"... שאל אותו הרב: "אולי הוא למד ב'סלבודקה'?"... "כן! כן! סלבודקה!". ראש ישיבת סלבודקה ר' אייזיק שר היה גם הוא באמצע בנייה וגם הוא תקוע בלי כסף...

פנה הרב אל ר' ישעיה הלר ואמר לו: "תעשה לי טובה, עכשיו!!! קח אותו לר' אייזיק שר". הם הלכו ביחד לפגישה, הרב אייזיק שר קיבל את הפגישה על מגש זהב... הגביר לקח את ישיבת סלבודקה, וישיבת פונביץ נשארה תקועה...

בערב התפרץ ר' ישעיה אל ביתו של הרב: "רבינו! על מה ולמה?! שנה וחצי אנחנו משקיעים מאמצים לקבוע את הפגישה... למה שלחת אותו לסלבודקה על חשבונך?!" אמר לו הרב: "לא יכולתי ללכת נגד הלב שלי... והלב שלי אמר לי שאם השורשים הם מסלבודקה, אז שיבנה את סלבודקה אפילו שזה על חשבונך..." ('אפריון שלמה' גיליון 459)

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה, אלינה בת אירנה, מאי בת מאירה, מילנה בת סבינה, ספיר שמחה בת חנה. לזרע בר קיימא; מורן בת רותי, לירז בת מרים. לפרנסה בשפע: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה. לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, שמואל בן דבורה, לרפואת כל הפצועים. לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, לעילוי נשמת כל הנרצחים.

קוראים וקוראות נכבדים, נפתח אצלנו בשכונה כולל אברכים, על מנת לסייע להחזיק אותם מי שרוצה לקנות ברכה בעלון, ולהחזיק תורה על הדרך, כל שם לברכה 250 ₪ למשך שנה. ניתן להעביר בביט למספר 054-6868199. מי שרוצה לתרום לכולל גם בלי קשר לברכה, מצורף לינק:

<https://paypage.takbull.co.il/2I2sH>